

Lastenkasvatuksesta ja eläin- suojeluksesta.

ininkuin lasta nuorena opetetaan, niin se aikamiehenä menettelee. — Vanhempien, kasvattajien ja opettajien tulisi tarfoin tätä ajatella. Perustus kaiktiin hyviin ominaisuuksiin on pantava kotona ja koulussa jo aikaisin, sekä herätettävä oikeuden, welvollisuuden ja sääliwäisyyden tunteet eloon jo silloin kuin lapsessa järjen ja ymmärryksen ensimmäiset oireet alkavat ilmaantua, jolloin sen huomio etupäässä kiintyy eläimiin, ellei muihin, niin ainakin kissaan ja koiraan. Mieluisimmat leikkikalut tällä ajalla lapsille ovat hevoset ja lehmät, koirat ja kissat sekä muiden kotieläinten pienoiskuvat, joiden kanssa leikkiesä he tyhytwäisinä wiitthwät. Lasten kasvattajain semminkein äitien on estettävä pienien lasten pitelemästä pahasti lelujaan, eikä milloinkaan pidä sallittaman heidän wihoisjaan pieksää puuhewosiaan eikä repiä willoja leikkilampaistaan, koska he siten vähän vanhemmiksi tultuaan tekisiwät samoin eläwille eläimille ja tottuisimat niin jo aikasin osoittamaan julmuutta ja purkamaan wihaansa wiattomia ja turwattomia kohtaan. Lapsille on niin aikasin kuin mahdollista opetettava, että eläin tuntee kipua yhtähywin kuin lapsi itsekin, siksi ei niitä saa pidellä pahoin, waan niitä on kohdeltawa sääliwäisyydellä ja hellhydellä. Kyllä lapsi woi tuntea sääliä ja hellhyttä, jos näitä tunteita hänessä waan aikaisin herätetään.

Parilla esimerkillä todistan wäitteeni:

Kauniina kesäisenä päivänä matkusti Ketolan Rustaa waimonsa ja kolmannella muodella olewan poikansa kanssa

hewosella pitemmälle kirkkomattalle, josta palattuaan hän kertoi seuraavaa: Pikku Pekka istui äitinsä sylissä koko matkan ja alkumatkalla oli hän äärettömästi ihastunut siihen kuin hofasin vanhaa ruunaa leipän oksalla, että se alkoi alkoi juosta. Wähän wäliä uudisti lapsi pyyntönsä „hyö isä ruunaa!“ — „hyö — hyö!“ huolimatta wähänkään, oliko tie huono, kiwinen tahti mäkinen. Tuosta leikistä tuli loppu, kun äiti alkoi Pekalle selittää, että ei pidä lyöä vanhaa hewosta, koska siihen koskee ja kun se jo ilmankin wetää meitä raskaisja kärryissä, eikä sille anneta muuta kuin waan heiniä syöä.

Wähän ajan kuluttua teki Pekka huomautuksen „Isä, wiskaa witsa pois!“ Kun wieläkin hofasin hewosta, päästi Pekka itkun ja niin oli witsa wiskattawa pois. Kirkolle tultuamme aloimme maistella ewäitämme, jolloin Pekka muisti, että ruunalle ei oltu annettu muuta kuin heiniä. Sen wuoksi Pekka janoi: „Anna isä ruunalle leipää!“ — Baluumatkalla Pekka ei olisi ollenkaan antanut juosten ajaa, niin kowasti sääli hän nyt vanhaa ruunaa, joka sai waan heiniä syöäksensä ja jonka kumminkin täytyi wetää raskaita kärryjä.

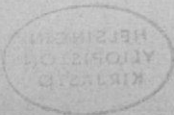
Näin wähällä, ainoastaan muutamalla sanalla, oli tuo jalo äiti herättänyt sääliwäisyyden tunteet wireille pikku Pekan sydämessä. Lapsi siinä iässä ei vielä itsestänsä käsitä kärsimisen waiwaa, waan kun siitä hänelle huomautetaan sillä tavalla että sääliwäisyyden tunteet heräävät, niin julmuuden oireet heti masentuwat ja armeliaisuuden tunteet sen sijaan heräävät eloon. — Jos kaswatusta siihen suuntaan jatketaan, kehittyy lapsesta jalo, helläsydäminen nuorukainen ja kummon kansalainen, joka laupeudella kohtelee koko luotua luontoa ja siinä liikkuvia eläimiä ja ihmisiä.

Kantolan Raija oli terrasjaan vastakohta Pekan äidille. Hellästi ja sääliwäisesti kaswatti hänkin pikku Jun-

nuaan ja walvoi tarkasti iloista hymyjillen lapsen ensimmäisiä horjuvia askeleita, kun Junnu koetteli omilla voimillaan astua lattialla. Waan kun lapsen voimat olivat heikot ja lattia epätasainen, niin kävi useasti niin hullusti, että lapsi kaatui ja alkoi itkeä. Silloin aina Kaisa oli valmis antamaan Junnulle joko witsan luudasta, päreen tahi muun asean ja kehoitti lyömään kissaa tahi koiraa, sanoen: „lyö kissaa, lyö, paha kissa, paha koira, lyö, lyö, kun kaa-toi Junnun!“ Witsa kädessä, filmät jäkenöiden wihan wimmasa, kiihuhti lapsi nyt lyömään joko kissaa tahi koiraa, kumpainen waan osui lähellä olemaan. Kohta ensimmäistä iskuu pakeni niin kissa kuin koirakin, kiinnittäen waan aran, säälivän ja halwekswan katseen julmuriin alkuun, joka wiattomasti tahtoi niille tuottaa kärsimisiä.

Junnun filmät sitäwastoin suureniwat iloista, itku laffasi ja sankarimaisesti riemuitsi hän nyt urhoollisesta voitostaan. Äidin ajattelemattomuus saattoi Junnun julmasti kohtelemaan kissaa ja koiraa, ja siihen hän tottui niin että suuremmaksi warttuneenakin woi säälittää, jopa mielihyvälläkin katsella eläwien olentojen tuskaa ja waiwaa.

Kun Junnu palveli renkinä ja sai isännältään nukeita huolimattomuudestaan, meni hän heti talliin ja ruoskimalla wihansa wimmasa, purki sappensa isännän wiattoman hewojen osaksi, juuri kuin syhy olisi ollut hewojen. Junnun julmuus oli jo niin pitkälle kehittynyt, että häntä yleisesti pidettiin jumalattomana ihmisenä ja hänen viimeinen tekonsa nurkkatanssiaisissa saattoikin hänen lopulta onnettomuuteen. Joku joukosta oli sanonut hänelle sopimattoman sanan. Se paisutti hänen wanhaa Atamiaan; sen lisäksi tunsi hän jonkun tanssijan tuupanneen häntä. Tätä hän ei woinut enää kestää, waan weti weitsensä ja huitoi sillä ympärilleen, katsomatta vähääkään, kenenkä isku käwi, kunhan waan sai totutulla tavallaan kostaa.

Murhaajana wankihuoneen kolkossa komerossa miettii hän nyt sitä raakuuttaan, jonka siemenen oma, häntä aina rakastawa äitinsä ajattelemattomuudessaan hänen sydämeen­sä jo pienenä lapsena oli istuttanut.

On muistettava että lapsen sydän on kuin hywin muokattu kylwämätöin pelto, minkälaista siementä sinne kylwetään, sellaista wiljaakin se kasvaa. Vap­selle on opetettava rakkautta luomakuntaa kohtaan jo pienuudessa, jolloin se tiedonhaluisena tekee tuhansia kysymyksiä. On selitettävä, että Jumala rajattomasta rakkaudesta on luonut kaikki kappaleet ja asettanut ihmisen tätä luotua luomakuntaa hallitsemaan ja että ihmisen welvollisuus waatii meitä osoittamaan jaloutta ja järkewyhttä koko luontoa ja erittäin siinä liikkuvaa eläinkuntaa kohtaan, joka on meillä waan laina Jumalalta. Vasten wanhempien, kaswattajien ja opettajien sydämmen afiana on olewa nuorta, nousewaa sukupolwea kaswattaessaan hywis­sä ajoissa teroittaa nuorisoon ihmisen welvollisuuksia eläimiä kohtaan niin, että he aina muistaisiwat, että heidän kerran pitää tiliä tekemän sen Herran ja Mehtarin edessä, joka huolta pitää pienimmästäkin warpusesta, ruo­kii kaareneen pojatkin ajallansa ja maksaa jokaiselle ihmisellekin töittensä ansion jälkeen.

Tosi kaswatuksen tähtyy wai­kuttaa sekä päähän että sydämeen. Tähtyy kaswattaa hywää tahtoa, niin että ihminen tekee hywää hywän tähden ja että hän rakastaa kaikkea sitä kuin on hywää. Jos ei tahtoa kaswateta, jättää paljas ulkonainen tieto hywästä ja pahasta lapsen sydämmen kylmäksi. Kylmä sydän on julmuuden ja raakuuden tyhsija, jossa kaikki paha wiit­thy. Elkööt wanhemmat, lastenkaswattajat ja opettajat lasten kaswat­uksessa sydämmen kaswatusta laiminlyövä. P. W.

